

løgtingsvalið '90

Útbygging av føroyska samfelagnum

Føroyska samfelagið er við at steðga upp. Javnaðarflokkurin setir sær fyrri at fáa samfelagið í gongd aftur.

Javnaðarflokkurin vil endurskoða samfelagsútbyggingina, soleiðis at hendan verður raðfest sum ein landsætlan, hvar dentur verður lagdur á javnvág millum byggis- og arbeiðsorkuna í landinum.

Ikki kann vera rætt sum nú, at nærum øll útbygging stæðgar upp, tí tað er tørvur á nýgerð alla tíðina. Men hendan útbygging skal stýrast og vera samskipað við onnur

samfelagsmál og búskapin í landinum sum heild.

Í Sandoyar valdømi eru arbeiði í gongd, sum eiga at vera gjørd liðug. Tað eru havnaarbeiði á Sandi og í Skopun. Hesi arbeiði væntast liðug seint í 1991. Eisini byrjaða arbeiðið uppá bátahylin í Skúvoy eitur at verða gjørt liðugt, og neyðugu játtanir at fáa til vega. Har kann, sum er, bert arbeiðast um summarið uppá hesa havn, og bert so hvørt játtanin røkkur.

Annars eitur byggin Skálavík óbrúktá játtan á verandi havnaætlan. Rimuligt kundi verið, um

hendan bygd slapp í gongd í 1992, tá tær stóru bygdirnar í Sandoyinni eru liðnar við verandi útbyggingar.

Ferjulegan á Gomlu-rætt, sum helst skuldi havt ligið á Arnanesi, og sum nógvar og deildar meiningar eru um, skuldi nú loksins blivið liðugt í 1992. Hetta fer — um arbeiðið hepnast so væl sum ætlað — at hava við sær eitt skjótari og tættari samband við høvuðsstaðin, Tórshavn, og alt miðtøkið.

Bergholið til Dals bygd eitur at koma inn í raðfestingina av bergholum í

Føroyum og fremjast, tá búskaparligir lögir vera hertil.

Seinasta almenna útbygging, eg skal nevna fyrri Sandoyar valdømi, er tað nú so nógvar umrødda tiltakið til ellis- og røktarheim í Sandoy. Í skrivandi løtu kenna vit ikki lagnuna hjá hesum tiltaki, men tørvurin fyrri ellis- og røktarheim í Sandoyar valdømi er ikki minni í dag, enn tá Tummas Pauli Olsen, sáli, bað okkum reisa hetta mál í kommunum í Sandoyinni fyrri nú einum 10-12 árum síðani ella meira. Spell at hetta mál enn ikki er loyst úr

lagdi.

Lat meg enda við at visa á tað, sum frá fleiri síðum er sagt um vánaligu tíðirnar til fiskiskap og vánaliga búskap okkara, at nú kann einki útbyggjast, tí vit hava ikki ráð.

Sjálvandi er nakað um hetta, tað vita vit øll, og javnaðarflokkurin lovar heldur ikki, at vit rokka allari útbygging hesi 4 árini. Tað veldst um, hvussu væl nógvar annað hepnast, men alt kann ikki steðga upp, og javnaðarflokkurin vil virka fyrri, at hóskandi alment virksemi er igongd alla tíðina í javnvág við búskaparligu støðuna og svarandi til tóka føroyska arbeiðsmegi.

Vit skulu ikki aftur til at innflyta fremmanda arbeiðsmegi, men útbyggja sjálvir so hvørt sum egnu byggivirki megna hetta. Javnaðarflokkurin hevur álit á framtíðini. Vel til javnaðarflokkinn tann 17. november 1990.

Birgir Mohr

Valevni Javnaðarfloksins

Birgir Mohr

Sandoy

Burtur við tvungnu uppsparingini

Ein tann størsta skemdargerð, sum er framd imóti føroyska skattgjalddarum, er henda ólukkubundna, tvungna uppsparingin. Hon hevur, sum eisini javnaðarflokkurin ávaraði um, havt sera óhugnaligar avleiðingar. Familjur eru niðurrundkomnar í skuld, og fleiri hava mist bæði hús og heim. Í kjalarvorrinum av hesi syrgiligu støðu koma so tær sálárligu pinslurnar, ein stórir partur av fólkinum hevur at dragast við, orsakað av at fólk ikki fáa endarnar at rokka saman. Ein kundi ynskt, at landsstýrismannin hevði lisið og lært av stuttsøguni «Húsvillur» hjá Martin Joensen, aðrenn teir bóru hetta ránsuppskotið niðan í tingið.

At spara upp og leggja upp fyrri, til verri tíðir koma, er tó ikki fremmant fyrri føroyingum. «Tann, ið ikki sparir, tá hann hevur, hann einki eigur, tá ið tað

krevur». Men tíðirnar eru nú einaferð so nógvar broyttar, at størsti parturin av tí lön, sum ein tímalöntur, fiskari og lønmóttakari fáa, longu framanundan er oyramerkur. Vit skulu gjalda rentur og avdráttir av sethúsum, olju, streym, telefon, mat og klæði o.a., og tá ið alt hetta er goldið, tá er broðurparturin ella meira av lönini ella lønunum farin. Vit hava tætt allar flestu við øðrum øðrum spent okkum so hart, at nýtslufrelsi av okkara lønum er burtur. Men vit hava, um ikki væl, so tó kunnað livað við hesum.

Men so í fjør fingi vit harraboð úr Tinganesi, at nú skuldu vit øll umframt ein stóran skatt eisini gjalda eina bundna uppsparing. Javnaðarflokkurin gjørdi beinanvegin vart við, at her í veruleikanum var talan um ein eyka-skatt, og fyrri vanligu skattgjalddaran kann tað

vera líka feitt um gjaldið eitur skattur ella uppsparing, tí gjaldast skal í øllum førum. Pengarnir, ið goldnir vóru í 1989, fáa vit aftur tá ið vit fylla 65, hvør sum livir so leingi, men av tí at pengarnir longu nú eru brúktir, verða teir enn einaferð kravdir inn. Vorðið sum uppsparing.

Treytin fyrri einari og hvørjari uppsparing er, at tú av tí dagliga húsarhaldinum hevur eitt avlop. Tað er litið skil í at spara upp, og samstundis lata rúgvuna við ógoldnum rokningum vaksa. Tað vil við øðrum øðrum siga, at ein og hvør uppsparing av hesum slag ikki kann kroystast niður yvir høvðið á skattgjalddaranum, men tað má verða ein persónlig avgerð og meting, sum sigur, hvussu nógvar, ið uppsparast skal, ella at kanska einki kann leggjast til síðis.

Gamalt er at siga, at

Valevni Javnaðarfloksins

Jóannes Eidesgaard

Suðuroy

sjáldan kemur bert ein ólukkan. Saman við uppsparingini hava vit eina ovurhonds harða skatting av teimum krónunum, fólk vinna eyka. Av einari miðalløn er marginalskatturin 71%, t.v.s. at skattgjalddarin bert eigur 29 oyru av hvørjari krónu,

hann vinnur eyka.

Hesi viðurskipti hava havt tað syndarliga fylgju, at arbeiðshugurin hjá fólki er burtur, fólk hvevur mist alla trúgv upp á framtíðina stutt sagt, tæy vita hvørki út ella inn.

Javnaðarflokkurin fer til hetta val við tí lyfti, at bundna tvungna uppsparingin skal avtakast og tað beinanvegin. Harafturat fer javnaðarflokkurin fyrri fyrstu ferð í søgu floksins at geva veljarunum eitt lyfti um skattalættan. Her verður talan um, at

marginalskatturin (skattur av eykavunnum pengum) skal lækkast hjá miðalinntøkunum. Síðst men ikki minst skulu vit venda aftur til, at eingin skal gjalda meira enn 50% í skatti av síni løn.

Javnaðarflokkurin er ein flokkur, sum heldur síni vallyfti, so vilt tú bundnu uppsparingini og marginalskattinum til livs, so er at geva javnaðarflokkinum tina atkvøðu.

Jóannes Eidesgaard

Valevnisfundir í Suðurstreymi

Fyrsti valevnisfundurin í Suðurstreymi verður í Útvarphøllini í kvöld við umboðum fyrri allar flokkarnar. Stigtakararnir halda, at hugaligt hevði verið, um sama liv aftur fekt í valfundirnar, sum í gomlum døgum, tá alt ikki bara var turrur

politikkur, men eisini skemt og undirhald annars.

Enn er ikki vist, hvar fundirnir vera, men Velbastaður, Lærarskúlahøllin og annað er upp á tal, men lýst verður væl og virðiliga undan hvørjum fundi, ið verður.

Kvinnuhúsfelagið

Límafundur í KFUM 1. og 3. hóskvöld í mánaðinum kl. 20.00